

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ТРАНСПОРТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

Протокол №1 від 01.09.2022

Голова педагогічної ради

Ісв ТАБЕРКО

**Положення про порядок реагування на доведені випадки
булінгу (цькування) в коледжі та відповідальність осіб,
причетних до булінгу**

Введено в дію наказом
№ 99 від 06.09.2022

Дніпро
2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) (далі – Положення) є складовою системи управління безпечним освітнім середовищем та регулює процедуру реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у Дніпровському транспортно – економічному фаховому коледжі (далі- Фаховий коледж). 1.2. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти та науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування)», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.20 №293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти, листа Міністерства освіти та науки України від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки від 28.12.2019 № 1646», Закон України від 18.12.2019 року № 2657- VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Кодекс України про адміністративні правопорушення та Положення про порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні: а) безпечне освітнє середовище – сукупність умов у Фаховому коледжі, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях Фахового коледжу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин; б) булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; в) заходи виховного впливу – заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу

(цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках. г) кібербулінг – булінг онлайн, коли своїми жорстокими коментарями булери принижують інших в інтернеті; д) кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу; е) потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування); ж) спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування); з) сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

2. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)

2.1. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі є заява або повідомлення, про випадок та/або підозру його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в Фаховому коледжі.

2.2. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.). Повідомляти про випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.

2.3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу у Фаховому коледжі, є: а) замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка; б) неврівноважена поведінка; в) агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства; г) різка зміна звичної для дитини поведінки; д) уповільнене мислення, знижена здатність до навчання; е) відлюдкуватість, уникнення спілкування; ж) ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися; з) занижена самооцінка, наявність почуття провини; и) поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги; к) демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу; л) схильність до пропуску навчальних занять; м) відмова відвідувати заклад освіти з посиленням на погане самопочуття; н) депресивні стани; о) аутоагресія (самоушкодження); п) суїцидальні прояви; р) явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо); с) намагання приховати травми та обставини їх отримання; т) скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в

таємниці; у) наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту; ф) наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

2.4 До булінгу (цькування) у Фаховому коледжі належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме: а) умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру; б) словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи; в) будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток; г) будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів; д) кібербулінг, що може мати наступні форми: – нападки – це коли постійно надсилають образливі повідомлення, залишають образливі коментарі на сторінках у соціальних мережах; – наклеп – це коли поширюють принизливу, образливу, неправдиву інформацію. Наклеп може бути у вигляді текстових повідомлень, фото, мемів тощо; – публічне розголошення – це коли поширюють інтимні фотографії, особисту інформацію з метою образити або шантажувати; – самозванство – це коли отримують доступ до акаунтів і надсилають друзям, рідним чи знайомим повідомлення з неприємним змістом; – насильство заради розваги – це коли хтось знімає сцени насильства (бійки, знущання) і поширює в інтернеті; – кібергрумінг – це якщо незнайома людина намагається потоваришувати в соціальних мережах чи онлайн-іграх, а потім вимагає інтимні фото та відео; – переслідування – це коли злочинці стежать за пересуваннями та діями в мережі; – тролінг – це якщо публічно кепкують у коментарях, в чатах, форумах; – онлайн-відчуження – це якщо видаляють з груп у соціальних мережах, чатів однокласників, не реагують на повідомлення чи коментарі.

2.5 Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) у Фаховому коледжі (далі - суб'єкти реагування) є: а) служба освітнього омбудсмена; б) служби у справах дітей; в) центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; г) органи місцевого самоврядування; д) керівники та інші

працівники Фахового коледжу; е) засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган; ж) територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

2.6 Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Фаховому коледжі згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2.7 Повнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).

2.8 Директор Фахового коледжу: а) забезпечує створення у Фаховому коледжі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі: – з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; – розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; – скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування; – невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги; – повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин; – повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг. б) призначає уповноважену особу за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) з числа своїх заступників; в) у випадку тимчасової відсутності уповноваженої особи визначає наказом особу зі складу комісії, відповідальну за підготовку

матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксацій, психологічної характеристики сторін тощо); г) визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування; д) доводить до відома дітей, батьків, педагогічних та інших працівників Фахового коледжу про обов'язки щодо запобігання та протидії булінгу; е) забезпечує відкритий доступ на вебсайті коледжу до: – правил поведінки здобувача освіти; – плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в коледжі (далі – План); – порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі; – порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

2.9 Педагогічні працівники зобов'язані: а) дотримуватися педагогічної етики; б) поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу; в) захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території Фахового коледжу алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам; г) дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку Фахового коледжу, виконувати свої посадові обов'язки; д) повідомляти керівництво коледжу про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти;

2.10 Практичний психолог Фахового коледжу забезпечує профілактику та запобігання булінгу (цькування), надання консультативної допомоги батькам, психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

3. Склад Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), права та обов'язки її членів

3.1 Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) є колегіальним органом Фахового коледжу, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) в Фаховому коледжі не пізніше ніж у три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.

3.2 Склад Комісії затверджує наказом директор Фахового коледжу. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі. Директор Фахового коледжу, незалежно від наявності/відсутності заяв чи повідомлень про випадки булінгу (цькування), обов'язково створює шляхом видання наказу комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) в Фаховому коледжі.

3.3 Склад Комісії формується з урахуванням основних завдань Комісії. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів. До складу Комісії входять педагогічні працівники, у тому числі практичний психолог Фахового коледжу, представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. До участі в засіданні Комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники

малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі.

3.4 Головою Комісії є директор Фахового коледжу. Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на Комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду. Голова Комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена Комісії. У разі відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник голови Комісії, а саме заступник директора з виховної роботи. У разі відсутності голови Комісії та заступника голови Комісії обов'язки голови Комісії виконує один із членів Комісії, який обирається Комісією за поданням її секретаря. У разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається за поданням голови Комісії або заступника голови Комісії.

3.5 Секретар Комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії та не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

3.6 Член Комісії має право: а) ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці; б) подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються; в) брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування; г) висловлювати окрему думку усно або письмово; д) вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

3.7 Член Комісії зобов'язаний: а) особисто брати участь у роботі Комісії; б) не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб; в) виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії; г) брати участь у голосуванні.

4 Порядок застосування заходів виховного впливу у Фаховому коледжі

4.1 Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) у Фаховому коледжі застосовуються з метою: а) Відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку. б) Недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування). в) Загальної превенції випадків булінгу (цькування) у коледжі.

4.2 Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в коледжі, зокрема: а) мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу; б) критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

4.3 Моніторинг ефективності застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) у Фаховому коледжі на черговому засіданні.

4.4 Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками коледжу, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування). Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в коледжі під час реалізації заходів виховного впливу діють в межах повноважень, передбачених законодавством.

4.5 Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснює у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог Фахового коледжу, зокрема: а) діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки; б) розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи; в) розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи; г) консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу; д) розробку профілактичних заходів.

4.6 У разі відсутності практичного психолога в коледжі супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють працівники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

5 Відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

5.1 Закон України від 18.12.2019 року № 2657-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)" запровадив адміністративну відповідальність за таке правопорушення. Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення: а) булінг (цькування) тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин; б) діяння, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин; в) діяння, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин; г) діяння, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин; д) неповідомлення директором Фахового коледжу

уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

5.2 У тих випадках, коли булінг має фізичний характер і завдає шкоди здоров'ю людини, окрім Адміністративного кодексу, до кривдника застосовується Кримінальний кодекс України, а саме статті 121-122. Кримінальний кодекс України регулює статтею 121 умисне тяжке тілесне ушкодження: а) умисне тяжке тілесне ушкодження, тобто умисне тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого органу або його функцій, каліцтво статевих органів, психічну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, або переривання вагітності чи непоправне знівечення обличчя, – карається позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років; б) умисне тяжке тілесне ушкодження, вчинене способом, що має характер особливого мучення, або вчинене групою осіб, а також з метою залякування потерпілого або інших осіб, чи з мотивів расової, національної або релігійної нетерпимості, або вчинене на замовлення, або таке, що спричинило смерть потерпілого, – карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років.

5.3 Стаття 122 про умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження попереджає: а) умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, тобто умисне ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не потягло за собою наслідків, передбачених у статті 121 Кодексу, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров'я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину, – карається виправними роботами на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до трьох років; б) ті самі дії, вчинені з метою залякування потерпілого або його родичів чи примусу до певних дій або з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості, – караються позбавленням волі від трьох до п'яти років.

6 Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в коледжі

6.1 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Фаховому коледжі має бути постійним системним процесом, спрямованим на: а) визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення; б) виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення; в) визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

6.2 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у Фаховому коледжі ґрунтується на принципах: а) недискримінації за будь-якими ознаками; б) ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках; в) партнерства та підтримки між педагогічним колективом Фахового коледжу і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього

здобувача освіти; г) особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини; д) розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу; е) гендерної рівності; ж) участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів Фахового коледжу.

6.3 Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в коледжі є: а) створення безпечного освітнього середовища у Фаховому коледжі, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу; б) визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в коледжі; в) підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування); г) формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини; д) заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобігання булінгу (цькування).

6.4 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у Фаховому коледжі відображається в Плані. Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує директор коледжу в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища у Фаховому коледжі. Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в коледжі. Директор Фахового коледжу враховує пропозиції територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. План розробляється до початку навчального року згідно Додатку 1. Протягом навчального року директор Фахового коледжу забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін. Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

6.5 До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в коледжі, належать заходи щодо: а) організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо); б) організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу; в) контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу; г) розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема: – розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших; – розуміння та сприйняття принципів рівності та

недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки; – здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом; д) відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті; е) здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб; ж) здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення; з) здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо; и) підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо; к) створення у Фаховому коледжі культури поведінки, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

7 Заключні положення

7.1 Це Положення вступає в силу з моменту його прийняття Педагогічною радою Фахового коледжу.

7.2 Наказом директора за рішенням педагогічної ради Фахового коледжу вносяться зміни та доповнення до цього Положення, затверджується його нова редакція або Положення скасовується.

Заступник директора з виховної роботи

Кристина ТИМОШЕНКО

ПЛАН
заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в
закладах освіти

<i>Найменування завдання</i>	<i>Найменування заходів</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>	<i>Строк виконання</i>
1.Сприяння запобіганню та протидії булінгу (цькуванню) в закладах освіти	<p>1)інформаційно-просвітницька діяльність серед учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування) та нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках</p> <p>2)профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню дитиною та стосовно дитини булінгу (цькування) -</p>	<p>засновники закладів освіти керівники закладів освіти</p> <p>уповноважені підрозділи територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді органи місцевого самоврядування місцеві органи виконавчої влади засновники</p>	<p>Постійно</p> <p>Постійно</p>
2.Забезпечення створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища	<p>1) розроблення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) керівники закладів освіти щороку до початку навчального року</p> <p>2) проведення моніторингу ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, виявлення проблем у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню), вжиття заходів для їх вирішення</p>	<p>керівники закладів освіти</p> <p>керівники закладів освіти</p>	<p>Щороку до початку навчального року</p> <p>за потреби, але не рідше одного разу на півріччя</p>
3.Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників	<p>1) Науково-методичний та навчально-методичний супровід підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо формування соціальних компетентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню)</p> <p>2) включення до щорічного плану підвищення кваліфікації педагогічних працівників (з відривом чи без відриву від освітнього процесу) підготовки з питань формування соціальних компотентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню)</p>	<p>ДУ Інститут модернізації змісту освіти</p> <p>обласні інститути післядипломної педагогічної освіти</p> <p>громадські організації (за згодою) органи місцевого самоврядування керівники закладів освіти</p>	<p>постійно</p> <p>постійно</p>

